

doc. Mgr. Bohumil Nekolný
Katedra produkce
Fakulta divadelní
Akademie múzických umění
Praha 1, Karlova 223/26

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Ing. Pavly Petrové
vypracované na téma

Kulturní politika v oblasti umění

Dopisem od prof. Ing. Ivana Nového, CSc., děkana Fakulty podnikohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze ze dne 9. srpna 2019 jsem byl pověřen vypracováním posudku oponenta k disertační práci Pavly Petrové, zpracované pod vedením doc. Ing. Jiřího Patočky, CSc. na téma „Kulturní politika v oblasti umění“.

Doktorská dizertační práce bude posuzována z hlediska požadavků, kladených na doktorské disertační práce v ČR a studijním a zkušebním řádem pro studium v doktorských studijních programech, uskutečňovaných na Vysoké škole ekonomické v Praze.

POSOUZENÍ DISERTAČNÍ PRÁCE Z HLEDISKA SOUDOBÝCH VĚDECKÝCH POZNATKŮ

Předložená disertační práce, která má za základní téma analýzu vztahu státu ke kreativnímu neziskovému sektoru a jeho ekonomické chování, vychází z poznatků současných společenských věd, je opřena především o anglosaskou společensko-vědní literaturu z této oblasti během posledních dekad - viz použité citace a předložená bibliografie.

FORMULACE VĚDECKO-VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU

Cílem práce bylo prokázání vlivu veřejných prostředků na ekonomické chování neziskového sektoru, pojmenovat trendy posledních let a navrhnout případné systémové změny.

METODY ZPRACOVÁNÍ A FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Základem práce jsou dvě srovnávací studie: makroekonomická analýza, která komparuje modely státní podpory kultury na příkladech Holandska, Slovenské republiky a České republiky. Na tuto pasáž navazuje mikroekonomická analýza tří případových studií a sice Círku La Putyka, Orchestru Berg a Moravské galerie. Srovnávací metoda je rozšířena o výsledky skupinových oborových diskusí, dotazníková šetření a doplněná i o skryté zúčastněné pozorování.

Práce má jasnou strukturu a je vybavena nadstandardní dokumentací viz přílohy, tabulky, grafy, poznámky, bibliografie.

POSOUZENÍ SPLNĚNÍ VYTÝČENÝCH CÍLŮ

Jedním z vytčených cílů bylo zkoumání potencionálu nových přístupů ke kulturnímu podnikání ve zkoumaném neziskovém sektoru. V prvé řadě vyhodnotit instrumentální formy státní podpory umění v ČR a následně rozšířit paletu nástrojů kulturního podnikání, které mohou využít NGO v oblasti umění. Vzhledem ke kompetenci doktorandky (včetně její praxe a vlastního autorství viz její komparativní studie evropských kulturních politik, m která tvoří jednu z příloh implementačního dokumentu současné Státní kulturní politiky ČR) lze s jistotou konstatovat, že své cíle naplnila - viz dále.

PŮVODNÍ ŘEŠENÍ OBSAŽENÁ V PRÁCI

Za naprosto jedinečné pokládám zmapování crowdfundingu v českém umění a vlastní interpretaci těchto dat. Téma, která v naší odborné literatuře nebylo dosud zpracované a je vlastně jen vedlejším tématem a produktem této doktorandské práce.

K původním řešením je možné přičíst i vyargumentovaný návrh na transformaci Státního fondu kultury a návrhy modelů a nových přístupů k podnikání v kultuře, především v oblasti neziskových subjektů, provozujících tzv. živé umění.

ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ A VYJÁDRĚNÍ K NÁVRHU NA UDĚLENÍ VĚDECKÉ HODNOTY DOKTORA V OBOU PODNIKOVÁ EKONOMIKA A MANAGEMENT

Před závěrečným hodnocením chci přesto upozornit na některá neuralgická místa samotné práce.

V kap. 2.3. při vymezení pojmů jako vládní (veřejné, státní) subjekty autorka uvádí jen statut příspěvkových organizací. Co však s množinou organizací typu obecně prospěšných společností, společností s ručením omezeným, případně zapsaných ústavů, které rovněž zakládá veřejný subjekt (nejčastěji město) za účelem veřejné kulturní služby a které se nevejdou do následující kategorie, uváděných autorkou, tedy organizací „nestátních, neziskových“.

V kap. 2.4. autorka ze svého pohledu definuje umění, umělce a umělecké organizace. Pouze připomínám, že z hlediska administrativní klasifikace je naším současným problémem fakt, že nemáme statut umělce jako povolání. Nemyslím také, že nejrozšířenější právní osobností mezi umělci (v oborech našeho zájmu) je statut fyzické osoby. Statistická data z oblasti performing arts ukazují, že jde fakticky o poměr 50 na 50 mezi zaměstnanci a jiným typem smluv. Jen na okraj, v kategorii superstar, kterou autorka připomněla, tyto hvězdy často nepůsobí jako fyzické osoby, ale spíše pod značkou s.r.o.

K tabulce č. 31, která mapuje strukturu zdrojů podpory neziskové umělecké organizace připomínám, že zvláště v kategorii „vedlejší činnosti“ je nutné vzít potaz dobrodiní nového občanského zákoníku, který poprvé umožňuje i neziskovému subjektu (tedy zapsanému ústavu) zakládat obchodní společnost a tím rozšířit spektrum možností pro ekonomické chování kulturního subjektu.

Řadu doporučení, které autorka v závěru své práce navrhuje (str.145-146), bych rozšířil o tlak na konečné přijetí statutu veřejné prospěšnosti Parlamentem ČR. Stejně tak bych trval na systémové změně statutu příspěvkové organizace neb i tato práce prokazuje bariéry, které zabraňují právě příspěvkovým organizacím efektivní rozhodování a konání hlavně v ekonomické oblasti (včetně podnikání).

Nakonec marginální poznámka: v případě publikování by si tato práce zasloužila pečlivější jazykovou redakci.

V celkovém hodnocení mi nezbyvá než konstatovat, že předložená práce odpovídá standardům požadovaným od disertačních prací.

Přikláním se k návrhu na udělení vědecké hodnosti doktora v oboru podniková ekonomika Ing. Pavle Petrové.

Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou zkušební komisí pro obhajobu disertačních prací.

Český Brod 29. srpna 2019

doc. Mgr. Bohumil Nekolný